

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

06-05-176М

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та самостійного вивчення дисципліни
«Бізнес-аналітика для сталого розвитку»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Бізнес-аналітика»
спеціальності 051 «Економіка»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІЕМ
Протокол № 4 від 30.12.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійного вивчення дисципліни «Бізнес-аналітика для сталого розвитку» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Бізнес-аналітика» спеціальності 051 «Економіка» денної та заочної форм навчання. . [Електронне видання] / Кріль В. В. – Рівне : НУВГП, 2024. – 12 с.

Укладач:

Кріль В. В., доктор філософії зі спеціальності «Економіка», доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Відповідальний за випуск:

Міщук Г. Ю., д.е.н., професор, завідувач кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Керівник групи забезпечення освітньої програми 051 «Економіка», ОП «Бізнес-аналітика»:

Рощик І. А., к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

© В. В. Кріль, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
Тематика практичних занять	5
Рекомендована література	12

ПЕРЕДМОВА

Сталий розвиток стає все більш важливим аспектом в сучасному бізнесі та економіці, адже він сприяє збалансованому розвитку суспільства, економіки та довкілля. Зростаючий інтерес до екологічних, соціальних та управлінських стандартів стимулює компанії впроваджувати принципи сталого розвитку у свої стратегії. Бізнес-аналітика в контексті реалізації принципів сталого розвитку допомагає приймати обґрунтовані рішення, що враховують вплив діяльності на всі компоненти сталого розвитку. Здобувачі, які володіють цими знаннями та навичками, будуть готові до викликів сучасного бізнесу та зможуть сприяти створенню більш стійких економічних систем.

Метою курсу «Бізнес-аналітика для сталого розвитку» є ознайомлення здобувачів з основними концепціями сталого розвитку та навичками застосування аналітичних інструментів для прийняття рішень у сфері сталого розвитку на підприємствах. Студенти опанують навичку використовувати дані для оцінки та управління впливом бізнесу на довкілля, економіку та суспільство.

Основні завдання:

1. Розуміння основ сталого розвитку та його значення для сучасного бізнесу та суспільства.
2. Ознайомлення з політиками у сфері сталого розвитку на макро- та мікрорівнях.
3. Дослідження взаємозв'язку між сталим розвитком та бізнесом.
4. Ознайомлення з основами оцінки життєвого циклу (LCA) та його компонентами, методами інвентаризації життєвого циклу (LCI), оцінки впливу життєвого циклу (LCIA).
5. Розвинути навички прийняття рішень на основі даних для сталого розвитку з використанням інструментів бізнес-аналітики.

В результаті курсу «Бізнес-аналітика для сталого розвитку» здобувачі засвоять знання та навички, необхідні для аналізу та управління стійкістю бізнесу на засадах реалізації принципів сталого розвитку.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Основи сталого розвитку: концепції, принципи, глобальні цілі та виклики.

Питання для обговорення:

1. Що таке сталий розвиток, і чому він важливий для сучасного суспільства?
2. Які основні принципи сталого розвитку визначені в міжнародних документах?
3. Як Глобальні цілі сталого розвитку ООН впливають на діяльність бізнесу та урядів?
4. Які виклики заважають досягненню сталого розвитку на глобальному та локальному рівнях?
5. Як сталий розвиток пов'язаний із змінами клімату, нерівністю та урбанізацією?

Завдання 1.

Оберіть 3-4 Цілі сталого розвитку ООН, які найбільш актуальні для вашої місцевої громади. Проведіть дослідження поточного стану реалізації цих цілей у вашій громаді:

- зберіть статистичні дані
- проаналізуйте місцеві програми розвитку
- визначте основні проблеми та перешкоди

Розробіть план конкретних дій для покращення ситуації.

Результати оформіть у вигляді доповіді (до 2 сторінок) або презентації.

Тема 2. Дослідження політик у сфері сталого розвитку на макро- та мікрорівнях: міжнародні угоди, національні стратегії, корпоративні політики.

Питання для обговорення:

1. Які міжнародні угоди сприяють впровадженню сталого розвитку?
2. Як національні стратегії сталого розвитку реалізуються у різних країнах?
3. Чому корпоративні політики сталого розвитку стають важливими для бізнесу?

4. Які інструменти використовуються урядами для впровадження політик сталого розвитку?
5. Як узгоджуються між собою політики на макро- та мікрорівнях?

Завдання 1.

Оберіть дві країни з різним рівнем економічного розвитку. Проаналізуйте їхні національні стратегії сталого розвитку за наступними параметрами:

- ключові цілі та пріоритети
- механізми впровадження
- індикатори успішності
- фінансування

Підготуйте порівняльну таблицю та аналітичні висновки.

Тема 3. Механізми реалізації положень сталого розвитку на різних рівнях: впровадження стратегій, заходи, моніторинг та оцінка.

Питання для обговорення:

1. Які основні кроки передбачає впровадження стратегій сталого розвитку?
2. Як проводиться моніторинг та оцінка ефективності заходів сталого розвитку?
3. Які приклади успішного впровадження стратегій сталого розвитку ви можете навести?
4. Чому важливо враховувати локальні особливості під час реалізації стратегій сталого розвитку?
5. Які труднощі виникають під час реалізації політик сталого розвитку?

Завдання 1.

Оберіть конкретний проєкт сталого розвитку (наприклад, впровадження роздільного збору сміття в громаді). Розробіть систему моніторингу, яка включає:

- ключові показники ефективності (КПІ)
- методи збору даних
- періодичність моніторингу
- форми звітності

Результати оформіть у вигляді доповіді (до 2 сторінок) або презентації.

Тема 4. Етичні аспекти сталого розвитку: корпоративна соціальна відповідальність, етичні стандарти, прозорість та звітність.

Питання для обговорення:

1. Як корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) пов'язана зі сталим розвитком?
2. Які етичні стандарти мають дотримуватись у процесі впровадження сталого розвитку?
3. Як прозорість та звітність компаній впливають на їхню репутацію та довіру споживачів?
4. Чому етичні аспекти відіграють ключову роль у довгострокових стратегіях сталого розвитку?
5. Як компанії забезпечують прозорість у своїй діяльності?

Завдання 1.

Оберіть реальну компанію для аналізу. Проведіть аудит її КСВ-політики:

- аналіз публічної звітності
- оцінка прозорості діяльності
- відповідність міжнародним стандартам.

Розробіть рекомендації щодо вдосконалення КСВ-політики. Результати оформіть у вигляді доповіді (до 2 сторінок) або презентації.

Тема 5. Сталий розвиток та бізнес: інтеграція принципів сталого розвитку у бізнес-стратегії.

Питання для обговорення:

1. Як бізнес може інтегрувати принципи сталого розвитку у свою стратегію?
2. Чому сталий розвиток є важливим для довгострокового успіху бізнесу?
3. Як екологічні, соціальні та управлінські стандарти впливають на бізнес-процеси?

4. Які переваги отримують компанії, що впроваджують принципи сталого розвитку?
5. Як впровадження сталого розвитку може змінити споживацьку поведінку?

Завдання 1.

Розробіть стратегію сталого розвитку для реальної компанії. Стратегія має включати:

- цілі та завдання;
- план дій;
- бюджет;
- очікувані результати.

На основі запропонованої стратегії розробіть план комунікації зі стейкхолдерами.

Тема 6. Основи оцінки життєвого циклу (LCA): методологія, етапи, значення для сталого розвитку.

Питання для обговорення:

1. Що таке оцінка життєвого циклу (LCA), і чому вона важлива для сталого розвитку?
2. Які етапи передбачає оцінка життєвого циклу?
3. Як результати LCA допомагають приймати екологічно відповідальні рішення?
4. Які виклики виникають під час проведення LCA?
5. Як LCA може сприяти впровадженню екологічних інновацій?

Завдання 1.

Проведіть спрощений LCA-аналіз двох видів пакування для молочної продукції:

- а) традиційна пластикова пляшка
- б) картонна упаковка Tetra Pak

Етапи виконання:

1. Визначте функціональну одиницю (наприклад, пакування для 1 літра молока)
2. Складіть перелік всіх етапів життєвого циклу обох видів пакування
3. Зберіть базову інформацію про матеріали, енергоспоживання та викиди

4. Порівняйте екологічний вплив обох варіантів за такими критеріями:

- використання ресурсів;
- викиди CO₂;
- можливість переробки;
- вплив на водні ресурси.

Результати оформіть у вигляді доповіді (до 2 сторінок) або презентації.

Тема 7. Інвентаризація життєвого циклу (LCI).

Питання для обговорення:

1. Що таке інвентаризація життєвого циклу (LCI), і яку роль вона відіграє в LCA?
2. Як визначаються вхідні та вихідні дані для LCI?
3. Які джерела даних можуть бути використані для проведення інвентаризації?
4. Чому точність даних є критично важливою для проведення LCI?
5. Які інструменти можна використовувати для автоматизації процесу LCI?

Завдання 1.

На основі самостійно обраного продукту/предмету/товару, яким ви користуєтесь щодня в побуті, проведіть інвентаризацію його життєвого циклу з обов'язковим дотриманням наступних пунктів:

1. Створити детальну блок-схему всіх процесів життєвого циклу продукту. Для кожного етапу визначте вхідні потоки (сировина, енергія, вода) та вихідні потоки (продукт, відходи, викиди).
2. Створити таблицю кількісних даних із зазначенням одиниць вимірювання, джерел інформації та рівня невизначеності даних
3. Провести нормалізацію даних до обраної функціональної одиниці. Результати оформіть у вигляді доповіді (до 2 сторінок) або презентації.

Тема 8. Оцінка впливу життєвого циклу (LCIA).

Питання для обговорення:

1. Що таке оцінка впливу життєвого циклу (LCIA), і як вона допомагає у прийнятті рішень?

2. Які категорії впливу зазвичай аналізуються у LCIA?
3. Як результати LCIA можуть вплинути на вибір матеріалів або процесів у виробництві?
4. Чому важливо враховувати соціальні та економічні аспекти LCIA?
5. Які програмні засоби підтримують проведення LCIA?

Завдання 1.

Проведіть порівняльну оцінку впливу життєвого циклу для виробництва різних видів рослинного молока:

- а) мигдальне молоко;
- б) вівсяне молоко;
- в) соєве молоко.

Рекомендовані етапи під час виконання завдання:

1. Межі дослідження: від вирощування сировини до готового продукту; функціональна одиниця: 1000 літрів готового напою; часові рамки: один рік виробництва.
2. Аналіз категорій впливу: використання водних ресурсів; земельних ресурсів; викиди парникових газів; вплив на біорізноманіття; використання енергії.
3. Побудова матриці даних для кожного виду молока.
4. Розрахунок показників впливу за допомогою методології ReCiPe або IMPACT 2002+.
5. Підготовка візуалізації результатів: порівняльні графіки для кожної категорії впливу, інфографіка для презентації результатів тощо.
6. Аналіз чутливості: ключові параметри, що впливають на результати; вплив зміни цих параметрів на загальні результати; рівень невизначеності результатів.
7. Розробка рекомендацій:
 - для виробників щодо зменшення впливу на довкілля;
 - для споживачів щодо екологічно обґрунтованого вибору.

Тема 9. Прийняття рішень на основі даних для сталого розвитку.

Питання для обговорення:

1. Як дані допомагають приймати обґрунтовані рішення у сфері сталого розвитку?

2. Які інструменти бізнес-аналітики найчастіше використовуються для аналізу сталого розвитку?
3. Як аналіз даних може сприяти зменшенню екологічного впливу бізнесу?
4. Які показники є ключовими для оцінки стійкості бізнесу?
5. Як цифровізація впливає на процес прийняття рішень у сталому розвитку?

Завдання 1.

На основі обраної галузі або виду економічної діяльності проаналізуйте доступні дані за такими показниками:

- викиди CO₂;
- споживання енергії;
- рівень переробки відходів.

На основі отриманих даних підготуйте рекомендації щодо підвищення стійкості.

Завдання 2

Самостійно оберіть набір даних для аналізу у сфері сталого розвитку на сайті <https://www.kaggle.com/>. Використовуючи будь-який доступний інструмент (наприклад, Excel, Power BI, Tableau) побудуйте дашборд для візуалізації ключових показників (наприклад, динаміки викидів або споживання ресурсів).

Рекомендована література:

1. Стратегія сталого розвитку : підручник / В. М. Боголюбов, М. О. Клименко, Л. Г. Мельник, О. О. Ракоїд ; за редакцією професора В. М. Боголюбова. К. : ВЦ НУБіПУ, 2018. 446 с.

2. Кожухова Т. В. Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку : монографія. Кривий Ріг : Вид. ФОП Чернявський Д. О., 2017. 336 с.

3. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку : навчально-методичний посібник. К. : ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.

4. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

5. UN. Sustainable development. URL: <https://sdgs.un.org>

6. Bennich T., Weitz N., Carlsen H. Deciphering the scientific literature on SDG interactions: a review and reading guide. 2020. URL: <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.138405>